

Załącznik
Do uchwały Nr.....
Rady Powiatu Tucholskiego
z dnia 30 kwietnia 2021 r.

***Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021 – 2025***

Powiat Tucholski

Spis treści:

Wstęp	2
I. Zjawisko przemocy w rodzinie	4
1. Definicja przemocy.....	4
2. Przyczyny przemocy.....	5
3. Skutki Przemocy.....	6
4. Cykle przemocy.....	8
II. Analiza powiatu tucholskiego.....	9
1. Baza pomocowa powiatu tucholskiego.....	9
2. Skala zjawiska przemocy w poszczególnych gminach	11
III. Podstawa prawna	19
IV. Cele strategiczne, założenia.....	19
1. Cel główny	19
2. Cele szczegółowe	19
V. Realizatorzy i współrealizatorzy programu	23
VI. Monitoring i ewaluacja	24
VII. Zagrożenia realizacji programu.....	24
VIII. Źródła finansowania	24

Wstęp

Do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej rodzina objęta jest szczególną ochroną i opieką państwa, które ma w swojej polityce uwzględnić jej dobro, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom w trudnej sytuacji społecznej. Rodziny, które zostały dotknięte przemocą pozostają w trudnej sytuacji społecznej. Od wielu lat temat przemocy jest bardzo istotnym problemem o dużej szkodliwości społecznej. Skalę zjawiska przemocy ciężko rzetelnie oszacować, przemoc jest nadal zjawiskiem wstydliwym, ukrywanym. Mówi się o nim niewiele a przecież zaburza funkcjonowanie całej rodziny, niesie poważne skutki psychologiczne, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia czy też sytuacji materialnej. Zjawisko przemocy jest także ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych. Wymaga wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk występujących w życiu rodzinnym. Aby jej przeciwdziałać należy podejmować działania systemowe. Niwelowanie przemocy jest nadal istotnym przedmiotem starań dla wielu instytucji i organizacji. Powodzenie podejmowanych działań zależy również od umiejętności współpracy między instytucjami.

Niniejszy program zakłada podejmowanie kompleksowych działań obejmujących profilaktykę przeciwdziałania przemocy, ochronę ofiar, edukację sprawców, podniesienie wiedzy kadr pomocy społecznej i innych instytucji, środowisk, które zajmują się tematyką przemocy. Temat przemocy wymaga wnikliwego rozumienia złożoności zjawisk, zatem tak ważne jest edukowanie osób niosących pomoc ofiarom przemocy czy pracujących ze sprawcami przemocy. Ważnym celem programu jest podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie, m.in. poprzez rozpowszechnianie ulotek, broszur, materiałów promujących przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Program wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Tucholskiego na lata 2015-2021. Jest zgodny z założeniami przygotowywanego Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Wojewódzkim programem przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026 czy Programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie dla powiatu tucholskiego.

Poprzednio obowiązujący Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie obejmował lata 2016-2020. Zgodnie z jego założeniami prowadzono szereg działań w obrębie określonych celów szczegółowych:

- podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób, które je doświadczają;
- organizowanie systematycznych działań w odniesieniu do sprawców przemocy.

Publikowano artykuły w prasie lokalnej, szeroko informowano o możliwości uzyskania pomocy w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi, wydano ulotki zachęcające do wzięcia udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym itp. Organizowano liczne szkolenia, konferencje, które miały na celu nie tylko podniesienie wiedzy z zakresu przemocy czy doskonaleniu kadr pomocy społecznej ale przyczyniło się do zacieśnienia współpracy między różnymi środowiskami zajmujących się tematyką przemocy w rodzinie. Placówki oświatowe podejmowały wiele działań w celu podniesienia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Udostępniały uczniom i rodzicom informacje na temat poradnictwa psychologicznego, prawnego. Poruszano kwestie sytuacji kryzysowych, zaburzeń emocjonalnych, depresji jako niektóre przyczyny a zarazem skutki stosowania przemocy lub bycia ofiarą przemocy. Ważnym aspektem kampanii edukacyjnej była również wzajemna integracja osób pracujących w poszczególnych instytucjach. Widocznym skutkiem realizowanych działań, niesienia pomocy ofiarom przestępstw jest duże zainteresowanie otrzymaniem wsparcia, co znajduje potwierdzenie w corocznej ewaluacji programu. Ofiary coraz częściej ujawniają doświadczanie przemocy, korzystają z oferowanych form wsparcia, świadczonych przez liczne instytucje. Niestety w dalszym ciągu widoczna jest tendencja do niechęci zgłaszania się sprawców przemocy do udziału w bezpłatnym programie korekcyjno-edukacyjnym. Warunkiem udziału jest np. zakończenie terapii uzależnień, dobrowolna chęć skorzystania z pomocy. Niewystarczająca ilość sprawców powoduje brak możliwości realizacji programu korekcyjno-edukacyjnego. Co roku dokonywano ewaluacji i podsumowania realizacji programu przedstawiając wyniki działań do oceny rady powiatu. Z powodu epidemii COVID-19 w roku 2020 niektóre działania nie mogły zostać efektywnie zrealizowane. Obecnie opracowany program nawiązuje do poprzedniego programu niemniej jednak dokonano zmian dostosowując go do obecnych, bieżących problemów, uwarunkowań czy potrzeb.

Program przeciwdziałania przemocy jest dokumentem o działaniu długofalowym, realizowanym we współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami, organizacjami pozarządowymi innymi podmiotami, które zajmują się sprawami rodziny. Wspólne działania

wielu instytucji dają najlepsze efekty. Realizacja programu winna przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie. Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniającej się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb mieszkańców powiatu oraz wymogów prawnych.

Koordinacja programu i jego wdrażanie jest zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

I. Zjawisko przemocy w rodzinie

1. Definicja przemocy

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania dla instytucji samorządowych i państwowych w celu zwalczania i zapobiegania zjawisku przemocy. Nadrzędnym, wspólnym celem działań instytucji jest zmniejszenie rozmiarów przemocy, pomoc i wsparcie osób uwikłanych w ten proces. Podstawowe kryteria, na podstawie których rozpoznaje się przemoc w rodzinie to: intencjonalność, dysproporcja sił, naruszanie godności i praw, powodowanie cierpienia i szkód.

Przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie definiuje pojęcie przemocy w rodzinie jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub wspólnie gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie może mieć postać:

- a) przemocy fizycznej, np. popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy;
- b) przemocy psychicznej, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała

krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb;

- c) przemocy seksualnej, np. wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych;
- d) przemocy ekonomicznej, np. odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny;
- e) zaniedbanie, np. niezaspokojenie podstawowych potrzeb emocjonalnych wobec dzieci, dorosłych członków rodziny, osób starszych czy niepełnosprawnych, brak zainteresowania problemami, stanem zdrowia, rozwojem, niezaspokojenie potrzeb żywieniowych.

2. Przyczyny przemocy

Przemoc jest to problem złożony pojawiający się na podstawie wielu czynników. Wyróżniamy czynniki o podłożu:

- a) biologicznym, które są głównie związane z cechami charakteru, z występowaniem zaburzeń psychicznych, mikrouszkodzeniami układu nerwowego, jak również nadużywaniem substancji psychoaktywnych, trudnościami adaptacyjnymi oraz wcześniejszym doznawaniem przemocy;
- b) środowiskowym, mogą wystąpić, gdy rodzina posiada niski status socjoekonomiczny oraz, gdy dodatkowo nastąpiła izolacja społeczna rodziny np. w wyniku braku zatrudnienia;
- c) kulturowym, to te, które tworzą klimat do powstania lub powstrzymania przemocy, np. normy kulturowe, społeczne, uwarunkowania historyczne.
- d) ekonomicznym to te, które sprawiają, że problemy materialne rodziny przekładają się na niezadowolenie i frustracje jej członków i są niejednokrotnie ogniskiem zapalnym powtarzających się kłótni, a w konsekwencji przemocy;
- e) społecznym, składają się na nie wzorce zachowań i stosunki z najbliższymi, rodziną, przyjaciółmi, partnerami, w szkole, w miejscu pracy, sąsiedztwie.

Przemoc tak naprawdę występuje w różnych miejscach, najczęściej jednak w środowisku rodzinnym, w środowisku które powinno być ostoją bezpieczeństwa i zapewniać godne warunki do życia i dorastania. Przemoc niesie za sobą szczególnie dotkliwe konsekwencje. Wynika to z faktu, że w środowisku rodzinnym sprawcami najczęściej są osoby znane ofiarom, osoby najbliższe. Ofiary natomiast są osobami słabszymi, które powinny być otoczone szczególną opieką. Przyjęło się, że przemoc ma miejsce głównie w rodzinach tzw. patologicznych lecz bywa, że w dobrze sytuowanych rodzinach również dochodzi do przemocy. Najczęstszym towarzyszem przemocy jest choroba alkoholowa. Upojenie alkoholem przyczynia się u sprawcy do zaburzeń emocjonalnych oraz zakłóceń interpersonalnych. Przyczynami stosowania przemocy w rodzinie jest także chłodna atmosfera w środowisku rodzinnym i problemy finansowe. Nierówność i słabość fizyczna powoduje, że najczęściej ofiarami przemocy są kobiety. Trudno jest uchwycić prawdziwe rozmiary przemocy w rodzinie, chociaż uznawana jest ona za zjawisko powszechne.

3. Skutki przemocy

Przemoc jest dysfunkcją, która prowadzi do występowania różnych dolegliwości. Najczęstsze z nich to: bóle głowy i żołądka. Poza tym występują również problemy emocjonalne, które prowadzą do zaburzeń depresyjnych takich jak: obniżony nastrój, płaczliwość, emocjonalne otępienie, niska samoocena, brak chęci do działania, negatywne myślenie o sobie i o świecie. Przemoc prowadzi też do zaburzeń lękowych, które często współwystępują z zaburzeniami odżywiania, uzależnieniem od alkoholu, narkotyków i leków uspokajających. Ostatnie i chyba najbardziej niebezpieczne, to próby samobójcze. Ofiarami przemocy są najczęściej kobiety. Unikają one kontaktów społecznych, nie zgadzają się na opiekę medyczną, zwłaszcza na zabiegi ginekologiczne. Ofiary podejmują próby zakończenia toksycznych relacji, jednak ich działania wielokrotnie są chaotyczne i niespójne, co nie przynosi znaczących efektów. Prowadzi to do przekonania u ofiary o nieskuteczności swoich posunięć i rodzi się w nich poczucie bezradności.

Znanym i częstym określeniem jest „pranie mózgu”. Jest to najbardziej typowe zachowanie sprawców. W ten sposób izolują ofiarę, monopolizują jej uwagę, doprowadzają do wyczerpania. Stosowanie naprzemiennie kary i nagrody, demonstrowanie wszechmocy i wszechwładzy, wymuszanie drobnych przysług powoduje degradację własnej osoby. Powyższe zachowanie sprawcy powoduje u ofiar zmniejszenie aktywności, wycofanie w działaniach, a nawet unikanie ich i niepodejmowanie jakiegokolwiek aktywności w trudnych

zadaniach. Ofiara w swojej ocenie traci na wartości, czuje się bezużyteczna, głupia. Staje się podatna na sugestie i manipulację. Przekształca swoje życie, poglądy, przyzwyczajenia wszystko po to by dostosować się do sprawcy, aby uniknąć kolejnych krzywd i upokorzeń. Ofiary mają duże poczucie winy, wstydu, lęku i zagrożenia. Od sprawcy oczekują jedynie kary, ponieważ wiedzą, że są pełne wad, a wszystko co robią jest niewłaściwe. Przeżywanie silnego poczucia winy kieruje złość i agresję w stronę własnej osoby, to z kolei powoduje, że sprawca może czuć się bezkarnie.

Jedną z konsekwencji ciągłego zagrożenia przemocą jest skłonność osób doświadczających przemocy do identyfikacji z oprawcą i gotowość do działania w jego interesie. Tendencję tę uważa się za podświadomie przyjętą strategię przetrwania. Podporządkowanie woli oprawcy nie jest decyzją osoby pokrzywdzonej, ale bezpośrednim skutkiem przemocy. Identyfikacja ze sprawcą przemocy, będąca reakcją na sytuację bez wyjścia, określana jest w takim przypadku mianem *syndromu sztokholmskiego*. Dla przeciętnego obywatela wydaje się to nielogiczne, niestety osoby doświadczające przemocy właśnie w ten sposób radzą sobie z tą sytuacją. Panicznie boją się sprzeciwić sprawcy, gdyż, mogłoby to wzbudzić w nim gniew, dlatego robią wszystko żeby zdobyć jego życzliwość i zachowują się jak jego sprzymierzeniec. Zdarza się często, że to ofiara broni przed innymi swojego oprawcę, odmawiając podania prawdziwej przyczyny poniesionych obrażeń np. twierdząc, że sama sobie to zrobiła upadając ze schodów. Takie zachowanie w konsekwencji utwierdza oprawcę o jego bezkarności i stosowana przemoc jest coraz częstsza i intensywniejsza. Drobne gesty, takie jak np. prezenty czy kwiaty, wzmacniają u ofiary poczucie, że brutalny agresor żałuje swojego zachowania i jest „dobrym człowiekiem”. Szczególnie bezbronni w takich sytuacjach są dzieci, ufające opiekunom i wierzące w ich dobroć i miłość. Duża część osób krzywdzonych powiela wzorce z dzieciństwa i powtarza to samo zachowanie już w dorosłym życiu. U dzieci, po trzech latach stosowanej przemocy, obserwuje się opóźnienie rozwoju psychoruchowego w stosunku do swoich możliwości rozwojowych. Już w wieku przedszkolnym i szkolnym stosowana przemoc w konsekwencji może powodować depresję. U takich maluchów objawia się to zaburzeniami emocjonalnymi, trwałym przeżywaniem smutku, przygnębienia, ale także rozdrażnieniem lub stanami lękowymi. Zauważa się również zaburzenia zachowania, spowolnienie lub nadpobudliwość ruchową, społeczne wycofanie. Obserwuje się również zaburzenie funkcji poznawczych, ograniczenie zainteresowań, problemy z koncentracją uwagi, obniżenie tempa nauki ale także spotykamy się z objawami somatycznymi, utratą łaknienia, zaburzeniami snu, bólami brzucha, głowy, zaburzeniami miesiączkowania. Trochę inaczej wygląda to w wieku

dorastania. W tym okresie manifestują się zaburzenia lękowe, fobia społeczna, zaburzenia obsesyjno-kompulsywne. Znaczna część młodzieży z depresją stosuje przy tym używki, tj. alkohol i narkotyki. Powyższe skutki przemocy to niektóre spośród wielu, ale to wystarczy, aby uświadomić sobie jak niszczycielskie dla człowieka jest stosowanie przemocy.

4. Cykle przemocy

Jeżeli ktoś raz dopuścił się użycia przemocy, to zachodzi duże prawdopodobieństwo, że taka sytuacja powtórzy się. Stosowanie przemocy w stosunku do bliskich osób najczęściej nie jest jednorazowym incydentem i powtarza się w dość charakterystycznym schemacie, który nazywany jest cyklem przemocy i wyróżnia się w trzech fazach.

Pierwsza, to faza narastającego napięcia: z pozoru wszystko jest w porządku, ale partnerzy odczuwają napięcie w relacjach pomiędzy nimi. Tak jakby za chwilę miało się coś wydarzyć. Sprawca staje się nerwowy, rozdrażniony, szybko wpada w złość, jest złośliwy, szuka zaczepki i o wszystko ma pretensje. Jednocześnie w kontakcie przerzuca za to zachowanie odpowiedzialność na partnera lub partnerkę. Ofiara próbuje to zaakceptować i robi wszystko, żeby sprawca się uspokoił. Spełnia jego zachcianki, życzenia, jest miła i stara się załagodzić nerwową sytuację w domu. Ofiara chodzi nerwowa, boi się odzywać żeby jeszcze bardziej nie rozdrażnić sprawcy. Zaczyna go tłumaczyć, czuje się winna całej sytuacji i nerwowości w środowisku domowym.

Kolejną fazą przemocy domowej jest faza ostrej przemocy. Jest to ostre wzbierające napięcie, które eksploduje, powoduje wybuch emocji, często zupełnie niekontrolowany i często nieadekwatny do przyczyny, którą podaje sprawca, niewiele też ma z nią wspólnego. Osoba krzywdząca jest wówczas agresywna wobec członków rodziny, niszczy sprzęty. To właśnie po akcie gorącej przemocy, kobiety najczęściej podejmują decyzję o szukaniu pomocy, wzywają policję, ujawniają przed rodziną całą sytuację. Ofiary przemocy decydują się wówczas na rozstanie z partnerem, wyprowadzkę do rodziny, grożą rozwodem, sprawą karną.

Cykl przemocy kończy się na fazie miodowego miesiąca. Na tym etapie sprawca odczuwa chęć zadośćuczynienia w celu uniknięcia konsekwencji, które zostały deklarowane przez ofiarę np. rozwód albo sprawa karna. Sprawca stara się okazać skruchę, obiecuje nagłą poprawę, angażuje się w naprawienie popełnionych czynów. Tłumaczy, że nie wie co w niego wstąpiło, nie rozumie dlaczego tak się zachował i nie wiedział co tak naprawdę robi. Swoje naganne zachowanie tłumaczy problemami w pracy, przedawkowaniem alkoholu. Ofiara

zaczyna wierzyć w słowa i obietnice sprawcy w zapewnienia, że to nigdy więcej się nie powtórzy. Relacje w związku zaczynają się poprawiać i ofiara przypomina sobie początkową znajomość, miłość i szacunek. Z uwagi na to, że sprawca bardzo się stara, ofiara zaczyna to doceniać i wierzy w poprawę relacji. Przyjmuje przeprosiny i wraca do domu wycofując sprawę rozwodową. Jest to faza, która daje złudne nadzieje i wiarę w lepsze jutro. Powyższe fazy następują kolejno po sobie. Powracają i w każdym kolejnym cyklu faza miodowego miesiąca jest coraz krótsza i mniej przyjemna. Doświadczenie pokazuje sprawcy, że wcale nie musi się tak bardzo starać, bo jest przekonany, że ofiara nie zrealizuje swoich gróźb, a tym samym wzrasta poczucie bezkarności jest coraz silniejsze. U ofiary natomiast wzrasta poczucie winy, bezradności i bezsilności.

II. Analiza powiatu tucholskiego

1. Baza pomocowa powiatu tucholskiego.

Powiat tucholski, posiadający kilkusetletnie tradycje, utworzony został ponownie 1 stycznia 1999 roku na mocy Ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego.



Powiat tucholski położony jest w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, graniczy z powiatami: świeckim, sępoleńskim i bydgoskim w województwie kujawsko-pomorskim oraz chojnickim i starogardzkim w województwie pomorskim.

W skład powiatu tucholskiego wchodzi 6 gmin:

- 1) gmina miejsko – wiejska: Tuchola;
- 2) gminy wiejskie: Cekcyn, Gostycyn, Kęsowo, Lubiewo i Śliwice.

Instytucje na terenie powiatu tucholskiego, podejmujące działania w ramach celów zawartych w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 przyjętego Uchwałą nr XVIII/110/2016 Rady Powiatu Tucholskiego z dnia 29 kwietnia 2016 r. to:

- Komenda Powiatowa Policji w Tucholi;
- Sąd Rejonowy w Tucholi;
- Prokuratura Rejonowa w Tucholi;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi;
- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi;
- Ośrodki pomocy społecznej (OPS Tuchola, GOPS Cekcyn, GOPS Śliwice, GOPS Kęsowo; GOPS Lubiewo, GOPS Gostycyn);
- Zespoły Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodkach Pomocy Społecznej (Cekcyn, Kęsowo, Gostycyn, Lubiewo, Śliwice, Tuchola);
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tucholi, Cekcynie, Lubiewie, Gostycynie, Kęsowie, Śliwicach;
- Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia od Alkoholu w Tucholi;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tucholi;
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Tucholi;
- Szkoły (Zespół Szkół Licealnych i Technicznych w Tucholi, Zespół Szkół Licealnych i Agrotechnicznych w Tucholi, Tucholskie Centrum Edukacji Zawodowej, Liceum Ogólnokształcące w Tucholi, Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Tucholi, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Śliwicach);
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi.

2. Skala zjawiska przemocy w poszczególnych gminach

W celu oszacowania skali zjawiska przemocy w powiecie tucholskim zostały wykorzystane dane z lat poprzednich, pozyskane z instytucji realizujących program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- Komendy Powiatowej Policji w Tucholi,
- Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gostycynie,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kęsowie,
- Ośrodka Pomocy Społecznej w Tucholi,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Śliwicach,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cekcynie.

Dane te dotyczą podjętych przez Policję i Ośrodki działań wobec sprawców przemocy w rodzinie, w tym procedury „Niebieskiej Karty”. Zestawienie obejmuje okres od 01.01.2018 r. do 30.09.2020 r. Pozyskano dane w postaci:

- liczby interwencji domowych;
- liczby założonych i prowadzonych niebieskich kart;
- liczby zamkniętych niebieskich kart;
- liczby sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu;
- liczby sprawców przemocy domowej;
- liczby pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej;
- informacji dotyczących przemocy w rodzinie;
- liczby pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- ilości przyznanej pomocy ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie;
- liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- liczby zwołanych zespołów interdyscyplinarnych;
- liczby zgłoszonych spraw do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- liczby Niebieskich Kart rozpatrzonych przez Zespoły Interdyscyplinarne.

Komenda Powiatowa Policji w Tucholi.

Lp.	wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020- 30.09.2020
1.	Liczba przeprowadzonych interwencji domowych			
	1.1 Miasto Gmina Tuchola	259	313	226
	1.2 posterunek Cekcyn	72	101	76
	1.3 posterunek Śliwice	60	64	56
	1.4 posterunek Gostycyn	61	107	36
2.	Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie			
	2.1 Miasto Gmina Tuchola	51	72	45
	2.2 posterunek Cekcyn	21	31	18
	2.3 posterunek Śliwice	14	12	12
	2.4 posterunek Gostycyn	34	17	14
3.	Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej			
	3.1 Miasto Gmina Tuchola	51	68	43
	3.2 posterunek Cekcyn	17	26	18
	3.3 posterunek Śliwice	10	14	11
	3.4 posterunek Gostycyn	31	18	15
4.	Liczba sprawców przemocy domowej			
	4.1 Miasto Gmina Tuchola	51	65	43
	4.2 posterunek Cekcyn	17	26	18
	4.3 posterunek Śliwice	9	10	12
	4.4 posterunek Gostycyn	30	14	13
5.	Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu			
	5.1 Miasto Gmina Tuchola	45	56	40
	5.2 posterunek Cekcyn	11	13	14
	5.3 posterunek Śliwice	9	10	12
	5.4 posterunek Gostycyn	30	14	13
6.	Liczba założonych niebieskich kart			
	6.1 Miasto Gmina Tuchola	51	65	43
	6.2 posterunek Cekcyn	17	26	18
	6.3 posterunek Śliwice	9	10	10
	6.4 posterunek Gostycyn	34	17	14

Tabela 1.

Działalność specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi - 2018 r.

Liczba osób przebywających w Hostelu SOW.

OGÓŁEM	Osoby dorosłe		Dzieci	
	14		27	
	Kobiety	Mężczyźni	Chłopcy	Dziewczynki
41	11	3	11	16

Tabela 2.

Rodzaje udzielanej pomocy SOW

Rodzaj pomocy	Liczba osób	Liczba porad
Pomoc psychologiczna	70 (w tym 16 dzieci)	324
Pomoc prawna	43	113
Pomoc psychiatryczna	10	30
Praca socjalna	98	631
Wsparcie i poradnictwo	125	798
Wsparcie pedagogiczne dziecka	41	167
Grupa wsparcia	15	20
Konsultacje wychowawcze/pedagogizacja	15	43

Tabela 3.

Liczba prowadzonych spraw w 2018 – 135

Realizacja innych działań

Działanie	Uwagi
Udział w posiedzeniach grup roboczych i Zespołów Interdyscyplinarnych w 2018 r.	133
Zebranie zespołu pracowników	15 spotkań
Spotkania superwizji	3
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy dla mieszkańców Hostelu SOW	23
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy dla klientów niestacjonarnych SOW	269

Tabela 4.

Działalność specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi - 2019 r.

Liczba osób przebywających w Hostelu SOW.

OGÓŁEM	Osoby dorosłe		Dzieci	
	15		18	
	Kobiety	Mężczyźni	Chłopcy	Dziewczynki
33	15	0	6	12

Tabela 5.

Rodzaje udzielanej pomocy SOW

Rodzaj pomocy	Liczba osób	Liczba porad
Pomoc psychologiczna	197	328
Psychoterapia	1	4
Konsultacje wychowawcze	12	13
Socjoterapia	6	2
Pomoc prawna	130	168
Pomoc psychiatryczna	22	25
Praca socjalna	294	593
Wsparcie i poradnictwo pedagogiczne klientów SOW	448	952
Wsparcie pedagogiczne dziecka	109	295
Grupowe zajęcia dla dzieci	22	48
Grupa wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie	16	40
Zajęcia edukacyjno-wychowawcze	17	35
Zajęcia edukacyjne nt. zjawiska przemocy	21	23
Trening budżetowy	10	18
Zajęcia kulinarne	10	10

Tabela 6.

Liczba prowadzonych spraw w 2019 – 144

Realizacja innych działań

Działanie	Uwagi
Udział w posiedzeniach grup roboczych i Zespołów	164

Interdyscyplinarnych w 2018 r.	
Zebranie zespołu pracowników	16
Spotkania superwizji	8
Liczba osób monitorowanych po opuszczeniu hostelu SOW	25
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy dla mieszkańców Hostelu SOW	31
Liczba opracowanych Indywidualnych Planów Pomocy dla klientów niestacjonarnych SOW	153

Tabela 7.

Działalność specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi - 2020 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób	Liczba porad
Pomoc psychologiczna	67	402
Pomoc prawna	52	106
Pomoc psychiatryczna	3	3
Praca socjalna	92	751
Wsparcie i poradnictwo	153	1454
Wsparcie pedagogiczne dziecka	30	487
Grupa wsparcia	10	4
Konsultacje wychowawcze/pedagogizacja	15	97
Grupowe zajęcia z dziećmi	14	4
Zajęcia socjoterapeutyczne	7	6

Tabela 8.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gostycynie

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	3	3
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	6.210	11.520	3.582
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	47	21	21

4.	Liczba zwołanych zespołów interdyscyplinarnych	9	5	1
5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	13	5	11
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	5	0	15
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	13	5	15

Tabela 9.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4	4	4
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	6	4	3
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	64	41	52
4.	Liczba zwołanych zespołów interdyscyplinarnych	4	4	3
5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	16	12	13
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	19	7	15
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	6	6	7

Tabela 10.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Śliwicach

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	3	3
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	-	-	-
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	9	11	4
4.	Liczba zwołanych zespołów	4	4	3

	interdyscyplinarnych			
5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	9	10	4
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	8	8	5
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	-	1	-

Tabela 11.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kęsowie

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	3	4	4
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	0	0	0
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	21	7	8
4.	Liczba zwołanych zespołów interdyscyplinarnych	5	3	2
5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	16	7	4
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	14	5	3
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	16	7	4

Tabela 12.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cerkynie

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	4	4	4
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	2	5	0
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	17	15	7
4.	Liczba zwołanych zespołów interdyscyplinarnych	4	4	3

5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	10	15	7
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	11	13	4
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	4	3	2

Tabela 13.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tucholi

Lp.	Wyszczególnienie	2018	2019	01.01.2020-30.09.2020
1.	Liczba pracowników socjalnych przygotowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10	10	10
2.	Przyznana pomoc ośrodka pomocy społecznej z uwagi na przemoc w rodzinie	-	-	-
3.	Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	190	196	198
4.	Liczba zwołanych zespołów interdyscyplinarnych	4	4	1
5.	Liczba złożonych Niebieskich Kart	53 (48 sporządzone przez Komendę PP, 3 przez OPS, 2 przez oświatę)	65 (60 sporządzone przez Komendę PP, 3 przez OPS, 2 przez oświatę)	65 (57 sporządzone przez Komendę PP, 6 przez OPS, 2 przez oświatę)
6.	Liczba zamkniętych niebieskich kart	34	44	38
7.	Liczba zgłoszonych spraw do Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych związanych z przemocą domową	Brak danych	Brak danych	Brak danych

Tabela 14.

Analizując pozyskane dane dotyczące skali zjawiska przemocy w powiecie tucholskim, w okresie: 2018, 2019, do 30.09.2020 r. widoczny jest utrzymujący się problem występowania przemocy w rodzinie. W każdej gminie zachodziła konieczność by pracownicy służb pomocy społecznej podejmowali działania na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Powyższe dane wskazują, że nadal jest potrzeba podejmowania działań, niesienia pomocy i wsparcia ofiarom. Dzięki wieloletniej pracy wielu instytucji, realizacji poprzednich

programów zauważalny jest postęp w zakresie świadomości społeczeństwa, co jest widoczne we wzrastającej ilości spraw. Epidemia COVID-19 prawdopodobnie wpłynęła na spadek podejmowanych spraw w roku 2020. Biorąc pod uwagę wnioski z analizy danych opracowano program, dostosowując go do aktualnych potrzeb mieszkańców.

III. Podstawa prawna

Powiat Tucholski realizuje zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na mocy niżej wymienionych aktów prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie (w przygotowaniu);
- Wojewódzki program przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2026;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Tucholskiego na lata 2015-2021.

IV. Cele strategiczne, założenia

1. Cel główny

Celem głównym programu jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy poprzez uwrażliwienie społeczeństwa na dotkliwy problem przemocy oraz podniesienie wiedzy kadr realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe

- I. Podniesienie świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie.

Działania

- rozpowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;

- wydawanie ulotek, broszur, materiałów promujących przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wskazanie instytucji niosących pomoc ofiarom przemocy czy instytucji świadczących pomoc sprawcom przemocy;
- profilaktyczne edukowanie dzieci i młodzieży w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promowanie prawidłowych zachowań, relacji w rodzinie, wychowywania bez użycia przemocy;
- zamieszczanie informacji na stronach internetowych realizatorów programu, w celu ułatwienia dostępu do podstawowych informacji na temat przeciwdziałania zjawiska przemocy w rodzinie;
- zwiększenie przekazywanych mieszkańcom powiatu tucholskiego informacji dotyczących realizowanego programu korekcyjno-edukacyjnego skierowanego dla sprawców przemocy;

Oczekiwane rezultaty:

Zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej problemu przemocy, edukowanie młodego pokolenia, uwrażliwienie na problem przemocy, zwiększenie możliwości zwrócenia się o pomoc przez ofiary przemocy, przerwanie kręgu milczenia i biernej postawy ofiary, zwiększenie wiedzy na temat możliwości uzyskania wsparcia, wzbudzenie potrzeby zmiany zachowania sprawcy przemocy oraz zwrócenia się o pomoc w celu zmiany zachowania przez sprawcę przemocy, zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie, spadek liczby przypadków przemocy, zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy.

Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym):

- liczba instytucji, które zamieściły informacje na swoich stronach internetowych;
- liczba i charakter akcji zwiększających wiedzę dotyczącą przemocy w rodzinie;
- liczba i charakter działań skierowanych do młodzieży;
- liczba i charakter podjętych działań w zakresie podnoszenia świadomości i wrażliwości społecznej na problemy związane z przemocą w rodzinie.

II Podnoszenie jakości usług oraz kompetencji zawodowych pracowników instytucji zajmujących się problemem przemocy w rodzinie oraz zwiększenie ich współpracy

z organizacjami pozarządowymi, wymiarem sprawiedliwości, instytucjami oświatowymi i leczniczymi.

Działania:

- organizowanie szkoleń, spotkań, konferencji dla pracowników instytucji oraz innych osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- współpraca między różnymi środowiskami, instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez np. udział w zespołach interdyscyplinarnych, gminnych komisjach rozwiązywania problemów alkoholowych;
- diagnozowanie i monitorowanie skali zjawiska przemocy w powiecie;
- wzajemne informowanie się kadr z terenu powiatu o realizowanych zadaniach;

Oczekiwane rezultaty:

Wzrost liczby wyspecjalizowanej, profesjonalnej kadry świadczącej usługi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zwiększenie wiedzy na temat pracy z ofiarą lub sprawcą przemocy, podniesienie poziomu wiedzy na temat skali zjawiska przemocy w powiecie czy też realizowanych zadań różnych instytucji, osobisty kontakt, zacieśnienie współpracy między pracownikami różnych instytucji, wymiana doświadczeń skutkujące lepszą współpracą między różnymi instytucjami, środowiskami, bieżąca diagnoza skali zjawiska przemocy, wymiana informacji, praca wielu środowisk winna skutecznie niwelować, przeciwdziałać przemocy w powiecie.

Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym):

- ilość i charakter zorganizowanych szkoleń;
- ilość i charakter zorganizowanych konferencji;
- ilość i charakter zorganizowanych spotkań;
- ilość osób uczestniczących w szkoleniach, spotkaniach, konferencjach;
- ilość i charakter współpracy międzyinstytucjonalnej;
- ilość i charakter sprawozdań z prowadzonych działań;

III. Wzmacnianie ochrony osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz działania ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działania:

- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie wszechstronnej, bezpłatnej pomocy w działającym całodobowo Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi (SOW), z możliwością zamieszkania, ochrony, pomocy prawnej, psychologicznej, finansowej itp.;
- udzielanie profesjonalnego poradnictwa psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- realizacja mediacji rodzinnych;
- współdziałanie instytucji przy kierowaniu sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym;
- realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy;
- monitorowanie zachowań sprawcy przemocy po zakończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego;
- stosowanie procedury „Niebieska Karta”;
- działalność zespołów interdyscyplinarnych;
- działalność gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;

Oczekiwane rezultaty:

Udzielanie pomocy, wsparcia, bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, zminimalizowanie skutków przemocy, wzrost skuteczności działań poprzez realizację różnych programów powiatowych, działalność zespołów, komisji itp., wzbudzenie potrzeby zmiany zachowania sprawcy przemocy, pomoc osobom stosującym przemoc poprzez możliwość skorzystania z pomocy specjalistycznej, zmniejszenie zjawiska przemocy.

Wskaźniki realizacji zadania (w ujęciu rocznym):

- ilość osób (spraw) korzystających z pomocy SOW;
- ilość osób przebywających w hotelu SOW;
- ilość i charakter świadczonych usług;
- liczba pracowników zaangażowanych w działania na rzecz ofiar i sprawców przemocy;

- liczba podjętych mediacji rodzinnych;
- liczba sprawców przemocy zgłoszonych do programu korekcyjno-edukacyjnego;
- liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych;
- liczba osób rozpoczynających i kończących program korekcyjno-edukacyjny;
- liczba osób (uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego) podejmujących współpracę w przeprowadzaniu ewaluacji programu;
- liczba osób, u których udział w program doprowadził do zmiany zachowania, postępowania (uzależnione od chęci współpracy sprawcy przemocy z realizatorem programu);
- liczba założonych „Niebieskich Kart”;
- liczba zakończonych „Niebieskich Kart” ze wskazaniem przyczyny zamknięcia;
- ilość spotkań (spraw) zespołów interdyscyplinarnych;
- liczba zakończonych spraw zespołu z podaniem przyczyny zakończenia;
- ilość spotkań (spraw) gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- liczba zakończonych spraw komisji z podaniem przyczyny zakończenia;

V. Realizatorzy i współrealizatorzy programu

Program przewiduje współpracę lokalnych samorządów, w tym instytucji i służb, organizacji pozarządowych, które działają w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorzy:

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tucholi,
- Poradnia Zdrowia Psychicznego w Tucholi,
- Porania terapii uzależnień i współuzależnień od alkoholu w Tucholi,
- Komenda Powiatowa Policji w Tucholi,
- Sąd Rejonowy w Tucholi,
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi,
- Prokuratura Rejonowa w Tucholi
- Zespoły Interdyscyplinarne d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki oświatowe,
- służba zdrowia,

- organizacje pozarządowe,
- lokalne media

Podjęte, na podstawie niniejszego programu działania winny przyczynić się do zwiększenia skuteczności służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w konsekwencji do poprawy sytuacji rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.

Koordynatorem działań określonych w programie jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi. Program realizowany będzie na terenie 6 gmin (Cekcyn, Tuchola, Gostycyn, Lubiewo, Śliwice, Kęsowo) wchodzących w skład Powiatu Tucholskiego. Czas realizacji Programu zaplanowano na lata 2021-2025. Zaplanowane zadania wdrażane będą w formie ciągłej, adekwatnie do aktualnego zapotrzebowania mieszkańców Powiatu.

VI. Monitoring i ewaluacja

Monitorowanie programu odbywać się będzie na podstawie rocznej sprawozdawczości z wykonanych działań. Sprawozdanie z realizacji programu zostanie przedstawione przez koordynatora Radzie Powiatu Tucholskiego.

Program będzie ewaluowany przez cały okres jego realizacji. W miarę potrzeby może zostać modyfikowany. Ewaluacja powinna wykazać, czy wszystkie zadania zostały wykonane a cele programu zostały osiągnięte.

VII. Zagrożenia realizacji programu

- niewystarczająca ilość środków finansowych na szkolenia czy realizację innych zadań określonych w programie;
- niechęć do współpracy ofiar przemocy, obawa i wstyd przed ujawnieniem doświadczania przemocy;
- niechęć sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym czy korzystania z innych form pomocy;
- brak chęci współpracy między różnymi instytucjami i środowiskami.

VIII. Źródła finansowania

Środki finansowe na działania określone w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025 pozyskiwane będą z budżetu państwa, budżetu Powiatu Tucholskiego, środków pozabudżetowych pozyskiwanych z różnych programów (krajowych, unijnych).